

UMEÅ UNIVERSITET

Utbildningsdagar för alumner vid Umeå universitet och deras chefer

Kulturens hus, Luleå
7–8 oktober 2025

Tisdag 7 oktober

10.30	Registrering och fika
11.00	Introduktion till Utbildningsdagar för alumner
11.15	Helene Ärlestig – Framtidens skolledare – möjligheter och utmaningar Att vi har duktiga skolledare är en förutsättning för att förskola och skola ska fungera. Idag sker det stora samhällsförändringar som påverkar både värderingar och hur vi ser på kunskap och lärande. För att möta dagens problem och framtidens möjligheter så kommer det just nu många förslag på nationella reformer som direkt påverkar skolledares roller och uppdrag. Vad är viktigt att hålla fast vid och vad behöver förändras för att skapa en skola där elever, lärare och skolledare vill vara och som ger eleverna de kunskaper de behöver? Krävs det ett annat ledarskap och en förändrad rektorsroll? I den här presentationen problematiseras de möjligheter och utmaningar som rektorer står inför de närmaste åren.
12.15	Lunch
13.15	Bodil Jönsson – Skolan och kunskapens värdegrund – en samtalsföreläsning Under sin skoltid ska elever få lära sig att <i>fakta sig</i> och samtidigt undan för undan kunna komma underfund med <i>vad det är för poäng med kunskap</i>. Dessvärre ställer omvärldens nuvarande kunskapsförvirring, ibland rentav kunskapsfientlighet, till det genom sin bristande förståelse för just poängen med kunskap. Inuti skolan behövs nu ett levande samtal om kunskapens värdegrunder. Hur påverkar exempelvis en kunskapsdegradering det existentiella
14.45	Presentation parallella seminarium
15.00	Fika
15.30	Parallella sessioner utifrån forskning som bedrivs på Centrum för skolledarutveckling, Umeå universitet (ingen föranmälan till de olika passen). 1) <i>Framgångsrik rektor = Framgångsrik skola?</i>2) <i>Rektors kontroversiella rum – Om professionell agens i turbulenta tider</i>3) <i>Juridik – Rektors rättsliga ansvar vid elevers skolfrånvaro</i>4) <i>Att leda arbetet mot kränkande behandling, exempel förskola</i>5) <i>Att styra och leda för ett framgångsrikt lärarledarskap</i>
17.00	Slut för dagsprogrammet
19.00	Gemensam middag på Elite Stadshotellet, för de som föränmält detta.

UMEÅ UNIVERSITET

Onsdag 8 oktober

- 8.30 **Oskar Gedda och Jonathan Wedman - "AI och pedagogiskt ledarskap"**
I detta pass tar vi utgångspunkt i att AI som fenomen och ställer frågor om vad som utgör relevant kunnsighet, hur den bör mätas samt hur lärprocessen kan utformas. Därifrån adresserar vi kopplingen till pedagogiskt ledarskap. Hur möter vi det förändringstryck som AI-tekniken ger upphov till? Erfarenheter och tankar är främst gjorda ur ett universitetsperspektiv, men både Oskar och Jonathan har anknytningspunkter till undervisning och utbildning på förskole-, grundskole- och gymnasial nivå.
- 10.00 Fika
- 10.30 Parallella sessioner utifrån forskning som bedrivs på Centrum för skollärande, Umeå universitet (ingen föranmälan till de olika passen).
- 1) *Framgångsrik rektor = Framgångsrik skola?*
 - 2) *Rektors kontroversiella rum – Om professionell agens i turbulenta tider*
 - 3) *Juridik – Rektors rättsliga ansvar vid elevers skolfrånvaro*
 - 4) *Att leda arbetet mot kränkande behandling, exempel förskola*
 - 5) *Rektors förutsättningar och välmående*
- 12.00 Lunch
- 13.00 **Björn Ahlström – Rektorsprogrammet igår, idag och i morgon**
- 14.00 **Helene Ärlestig och Björn Ahlström med gäster – Framtidens skollärande – vad krävs för att lyckas?**
- 14.30 Fika

Välkomna!

Björn Ahlström
Utbildningschef

Magnus Larsson
Biträdande utbildningschef

Ulrika Holm
Biträdande utbildningschef

UMEÅ UNIVERSITET

Program Utbildningsdagar Luleå – presentationer

AI och pedagogiskt ledarskap

Oskar Gedda och Jonathan Wedman

I detta pass tar vi utgångspunkt i att AI som fenomen och ställer frågor om vad som utgör relevant kunnskap, hur den bör mätas samt hur lärprocessen kan utformas. Därifrån adresserar vi kopplingen till pedagogiskt ledarskap. Hur möter vi det förändringstryck som AI-tekniken ger upphov till? Erfarenheter och tankar är främst gjorda ur ett universitetsperspektiv, men både Oskar och Jonathan har anknytningspunkter till undervisning och utbildning på förskole-, grundskole- och gymnasial nivå.

Framgångsrik rektor = Framgångsrik skola?

Elin Stark och Olof Johansson

Vad är en framgångsrik skola? Behövs det en framgångsrik rektor för att en skola ska bli framgångsrik? International Successful School Leadership Network (ISSPP) har i 20 år studerat vad som anses som framgångsrikt skolliderskap i olika länder. Nu pågår nya datainsamlingar baserat på en gemensam teori- och metodbas. Denna presentation med efterföljande workshop bygger på två svenska fallstudier i skolor som ligger i olika miljöer och deras syn på vad som är framgångsrikt. Vi kommer utifrån det att problematisera rektorernas uppdrag och ledarskap, ledningsgruppernas roll, samspelet mellan lärare, förstelärare och ledning samt elevers och vårdnadshavares uppfattningar om vad som är framgångsrikt.

Rektorers kontroversiella rum – Om professionell agens i turbulenta tider

Björn Ahlström

I det här seminariet presenteras resultat från forskningsprojektet ControVersial Issues in Leadership (CVIL). Studien bygger på intervjuer med 28 svenska rektorers upplevelse av kontroversiella frågor som de behöver hantera i sin verksamhet. Passet inleds med en presentation av forskningsresultat kring kontroversiella frågor utifrån olika perspektiv vilket följs av diskussioner med utgångspunkt från presentationen. Fokus i samtalen är på identifierade utmaningar för rektorer och hur dessa skall förstås och hanteras.

Juridik – Rektors rättsliga ansvar vid elevers skolfrånvaro

Sara Lyrenäs

Seminariet utgår från den spänning som kan uppstå mellan kravet på att eleven ska närvara i skolan och barns rätt till utbildning – en rättighet som fastställs i både barnkonventionen och skollagen. Fokus vid seminariet kommer att ligga på de regler som blir aktuella vid elevers frånvaro från skolan, samt en översikt av vad dessa regler innebär. Vi kommer sedan att problematisera och diskutera rektors rättsliga ansvar vid skolfrånvaro, samt vilka faktorer

UMEÅ UNIVERSITET

som kan påverka rektors förutsättningar att uppfylla detta ansvar, exempelvis skolans möjlighet att samverka med vårdnadshavarna och andra aktörer.

Sara är doktorand vid juridiska institutionen på Umeå universitet. Hennes doktorandprojekt är inom skoljuridik och handlar om skolans rättsliga ansvar för att elever fullgör skolplikten.

Att leda arbetet mot kränkande behandling, exempel förskola

Anna Rantala

Under detta pass kommer vi, med avstamp i några forskningsstudier, att diskutera och reflektera kring rektors ansvar att leda arbetet mot kränkande behandling utifrån exempel från förskolan. Vad betyder/innebär kränkande behandling i förskola/skola? Hur leder rektor arbetet mot kränkande behandling? Hur vet rektor huruvida ledarskapet är framgångsrikt?

Att styra och leda för ett framgångsrikt lärarledarskap

Frida Grimm

Lärare som leder lärare är ett vanligt fenomen i svenska skolor idag. Att tillsätta lärarledartjänster är dock ingen garanti för att utveckling och förbättring sker i praktiken. I det här passet presenteras forskning om att styra och leda för ett framgångsrikt lärarledarskap. Därefter följer en workshop där vi tillsammans utforskar hur lärarledarskap kan organiseras, ledas och styras för att i förlängningen främja barns och elevers lärande och utveckling.

Rektorers förutsättningar och välmående

Henrik Strömsöe

Många rektorer i skola och förskola upplever hög stress i sitt arbete och riskerar utmattning. Detta kan påverka kvaliteten på arbetet, orsaka sjukskrivning och bidra till att rektorer lämnar sin post, vilket i sin tur kan påverka kvaliteten på skolans eller förskolans verksamhet. Välmående har ett samband med de förutsättningar som rektorer har för att utföra sitt jobb och rätt förutsättningar kan påverka välmåendet i positiv riktning. I detta seminarium presenteras preliminära resultat från doktorandprojektet *Rektorers förutsättningar och välmående ur ett longitudinellt perspektiv*. Vi kommer sedan att diskutera rektorers arbetsmiljö och samtala om vilka förutsättningar för arbetet som kan inverka positivt och negativt på en rektors psykiska och sociala välmående.

Henrik är doktorand vid institutionen för psykologi och Centrum för skolläro- och skolledarutveckling på Umeå universitet.